

3. Η ενετική οικονομική διεξόδωση και το σχίσμα των Εκκλησιών

α. Εμπορικά προνόμια στους Βενετούς

(1082)
Ο Αλέξιος Α΄ με χρυσόβουλο έδωσε στους Βενετούς, ως ανταμοιβή για την βοήθειά τους στην απόθεση των Νορμανδών από την περιοχή της Ηπείρου, τα ακόλουθα προνόμια:

1. Παραχώρησε τίτλους και χρηματικές χορηγίες στους κοσμικούς και εκκλησιαστικούς άρχοντες της Βενετίας.
2. Παραχώρησε στους εμπόρους της Βενετίας σκάλες (αποβάθρες) και εμπορικά καταστήματα στην προκυμαία της πρωτεύουσας.
3. Επέτρεψε στους Βενετούς να εμπορεύονται ελεύθερα και χωρίς να πληρώνουν δασμούς σε όλα τα σημαντικά βυζαντινά λιμάνια.

Συνέπειες: οι Βενετοί διεξόδωσαν οικονομικά και ίδρυσαν μια πανίσχυρη αποικιακή αυτοκρατορία στην Ανατολή, ενώ το Βυζάντιο έχασε το ρόλο του μεσάζοντα μεταξύ Αράβων και Δυτ. Ευρώπης και την κυρίαρχη θέση του στο εμπόριο της Μεσογείου.

Οι αυτοκράτορες επιχείρησαν αργότερα να αντιδράσουν ποικιλοτρόπως - ο Μανουήλ Κομνηνός έδωσε προνόμια και σε άλλες ιταλικές πόλεις και πέτυχε διχάζοντάς τες να επέμβει στρατιωτικά στην Ιταλία.

β. Σχίσμα των δύο εκκλησιών

Σχίσμα των δύο Εκκλησιών το 1054: διακοπή των σχέσεων μεταξύ των πατριαρχείων Ρώμης και Κωνσταντινούπολης, που στο εξής αποτελούν δύο χωριστές εκκλησίες, εξαιτίας της αδυναμίας επίλυσης των λειτουργικών και δογματικών τους διαφορών → πρόκληση μεγάλης αντιπαλότητας και μίσους μεταξύ Ανατολής και Δύσης.